

Tài chính – Ngân hàng
Công ty quản lý quỹ không được vay để đầu tư

Tên văn bản: Thông tư 15/2016/TT-BTC sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư 183/2011/TT-BTC ngày 16/12/2011 hướng dẫn về việc thành lập và quản lý quỹ mở

Một số nội dung cần lưu ý:

Sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 183/2011/TT-BTC ngày 16 tháng 12 năm 2011 hướng dẫn về việc thành lập và quản lý quỹ mở như sau:

- Bổ sung về hồ sơ đăng ký chào bán lần đầu chứng chỉ quỹ mở;
- Sửa đổi quy định về hoạt động vay, cho vay, giao dịch mua bán lại, giao dịch ký quỹ. Theo đó, công ty quản lý quỹ không được phép vay để đầu tư, trừ trường hợp vay ngắn hạn để trang trải các chi phí cần thiết cho quỹ hoặc thực hiện thanh toán các giao dịch chứng chỉ quỹ với nhà đầu tư;
- Bổ sung quy định về hoạt động giám sát của ngân hàng giám sát;
- Bổ sung quy định đối với hoạt động của đại lý phân phối.

Thời điểm có hiệu lực: Ngày 15/03/2016

Thương mại Điều kiện được lập văn phòng đại diện, chi nhánh tại Việt Nam

Tên văn bản: Nghị định 07/2016/NĐ-CP quy định chi tiết Luật Thương mại về Văn phòng đại diện, Chi nhánh của thương nhân nước ngoài tại Việt Nam

Một số nội dung cần lưu ý:

- Thương nhân nước ngoài được thành lập Văn phòng đại diện (VPĐD), Chi nhánh của mình tại Việt Nam theo cam kết của Việt Nam trong các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.
- Một thương nhân nước ngoài không được thành lập nhiều hơn một Chi nhánh, VPĐD có cùng tên gọi trong phạm vi một tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.
- Quy định về trình tự, thủ tục cấp, cấp lại, điều chỉnh, gia hạn giấy phép thành lập VPĐD, giấy phép thành lập Chi nhánh.

Thời điểm có hiệu lực: Ngày 10/03/2016.

Chứng khoán **Nhà đầu tư được mở nhiều tài khoản giao dịch chứng khoán phái sinh**

Tên văn bản: Thông tư 11/2016/TT-BTC hướng dẫn một số điều của Nghị định 42/2015/NĐ-CP ngày 05/05/2015 về chứng khoán phái sinh và thị trường chứng khoán phái sinh

Một số nội dung cần lưu ý:

- Phạm vi điều chỉnh:
  - Các sản phẩm chứng khoán phái sinh bao gồm: hợp đồng tương lai chỉ số chứng khoán, hợp đồng tương lai trái phiếu Chính phủ;
  - Tổ chức hoạt động thị trường chứng khoán phái sinh bao gồm: giao dịch, bù trừ, thanh toán giao dịch chứng khoán phái sinh;
  - Hoạt động của tổ chức kinh doanh dịch vụ chứng khoán phái sinh, thành viên bù trừ, thành viên giao dịch, thành viên tạo lập thị trường.
- Quy định về hoạt động giao dịch, thanh toán chứng khoán phái sinh. Theo đó, nhà đầu tư được mở nhiều tài khoản giao dịch chứng khoán phái sinh theo nguyên tắc tại mỗi thành viên giao dịch chỉ được mở 01 tài khoản giao dịch.
- Quy định về việc đăng ký kinh doanh, cung cấp dịch vụ chứng khoán phái sinh.

Thời điểm có hiệu lực: Ngày 01/07/2016

Xuất nhập khẩu

Quy trình cấp giấy phép nhập khẩu xe mô tô phân khối lớn qua mạng

Tên văn bản: Quyết định 280/QĐ-BCT năm 2016 của Bộ Công Thương về việc ban hành Quy trình cấp phép nhập khẩu một số loại hàng hóa thuộc quản lý chuyên ngành của Bộ Công Thương dưới hình thức trực tuyến theo Cơ chế Một cửa Quốc gia

Một số nội dung cần lưu ý:

- Các loại hàng hóa áp dụng cấp phép nhập khẩu hoàn toàn qua Internet là: các chất làm suy giảm tầng ô-dôn và xe mô-tô phân khối lớn.
- Quy trình đăng ký, tiếp nhận, xử lý và cấp phép nhập khẩu như sau:
  - Tạo lập tài khoản truy cập cổng thông tin Một cửa Quốc gia.
  - Kê khai, tiếp nhận hồ sơ đăng ký qua Internet.
  - Xử lý, cấp phép hồ sơ đăng ký nhập khẩu qua Internet.

Thời điểm có hiệu lực: Ngày 01/02/2016

Thông tin – Truyền thông Được nộp hồ sơ qua mạng với 7 thủ tục hành chính (TTHC) liên quan đến hoạt động in

Tên văn bản: Quyết định 143/QĐ-TTg năm 2016 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Phương án đơn giản hóa nhóm thủ tục hành chính, quy định liên quan đến hoạt động của cơ sở in thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Thông tin và Truyền thông

Một số nội dung cần lưu ý:

Bổ sung cách thức nộp hồ sơ qua hệ thống internet với 07 TTHC liên quan đến hoạt động của các cơ sở in, bao gồm:

- Thủ tục cấp Giấy phép nhập khẩu thiết bị in;
- Thủ tục cấp Giấy phép hoạt động in xuất bản phẩm;
- Thủ tục cấp Giấy phép in gia công xuất bản phẩm cho nước ngoài với cơ sở in Trung ương;
- Thủ tục cấp Giấy phép in gia công xuất bản phẩm cho nước ngoài với cơ sở in địa phương;
- Thủ tục cấp Giấy phép hoạt động in;
- Thủ tục đăng ký sử dụng máy photocopy màu, máy in có chức năng photocopy màu;
- Thủ tục chuyển nhượng máy photocopy màu, máy in có chức năng photocopy màu.

Thời điểm có hiệu lực: Ngày 19/01/2016

NHẬN ĐỊNH CHÍNH SÁCH VÀ PHÁP LUẬT

DOANH NGHIỆP KHÔNG PHẢI LÀ TỔ CHỨC TÍN DỤNG CHO DOANH NGHIỆP KHÁC VAY VỐN

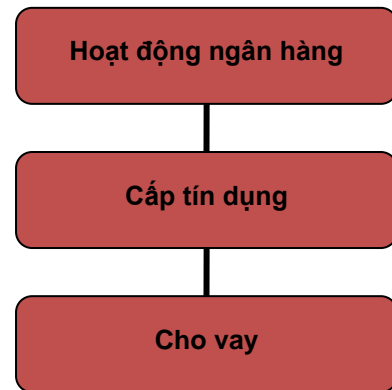
Phạm Thu Hà¹

Việc vay và cho vay giữa các doanh nghiệp không phải là tổ chức tín dụng lâu nay vẫn là vấn đề vướng mắc của các doanh nghiệp. Liệu các doanh nghiệp có vi phạm pháp luật khi thực hiện các giao dịch vay và cho vay hay không? Nếu được phép, doanh nghiệp phải lưu ý những vấn đề gì? Trong số này, NHQuang&Associates xin gửi tới Quý vị một số phân tích liên quan tới vấn đề vay vốn giữa các doanh nghiệp không phải tổ chức tín dụng.

Bộ luật Dân sự 2005 (“BLDS 2005”) hay Bộ luật Dân sự 2015 (“BLDS 2015”)² đều có quy định về tài sản, quyền sở hữu và nguyên tắc quyền sở hữu; tiền được coi là một loại tài sản và chủ sở hữu của tài sản là cá nhân, pháp nhân hay chủ thể khác có các quyền cho mượn, cho vay tài sản đó³. BLDS 2005 quy định nội dung cơ bản của một hợp đồng vay tài sản nói chung, như hợp đồng vay tài sản là sự thoả thuận giữa các bên; khi đến hạn, bên vay phải hoàn trả cho bên cho vay tài sản cùng loại theo đúng số lượng, chất lượng và chỉ phải trả lãi nếu có thoả thuận hoặc pháp luật có quy định⁴.

Bên cạnh các quy định chung về cho vay tài sản trong BLDS 2005 và BLDS 2015, hoạt động cho vay tiền được quy định cụ thể trong Luật Các tổ chức tín dụng 2010 (Luật CTCTD 2010). Theo Luật này, *hoạt động ngân hàng* là việc **kinh doanh, cung ứng thường xuyên** một hoặc một số các nghiệp vụ sau đây: (i) Nhận tiền gửi; (ii) **Cấp tín dụng**; (iii) Cung ứng dịch vụ thanh toán qua tài khoản⁵. Hoạt động *cấp tín dụng* được hiểu là việc thoả thuận để tổ chức, cá nhân sử dụng một khoản tiền hoặc cam kết cho phép sử dụng

một khoản tiền theo nguyên tắc có hoàn trả bằng nghiệp vụ **cho vay**, chiết khấu, cho thuê tài chính, bao thanh toán, bảo lãnh ngân hàng và các nghiệp vụ cấp tín dụng khác⁶. *Cho vay* là hình thức cấp tín dụng, theo đó bên cho vay giao hoặc cam kết giao cho khách hàng một khoản tiền để sử dụng vào mục đích xác định trong một thời

¹ CPA, Tư vấn thuế

² BLDS 2015 sẽ có hiệu lực kể từ ngày 01/01/2017

³ BLDS 2005, Điều 163, 164 và 165; BLDS 2015, Điều 105, 158, 160

⁴ BLDS 2005, từ Điều 471 đến Điều 478; BLDS 2015, từ Điều 463 đến Điều 470

⁵ Luật CTCTD 2010, Điều 4, khoản 12

⁶ Luật CTCTD 2010, Điều 4, khoản 14

gian nhất định theo thỏa thuận với nguyên tắc có hoàn trả cả gốc và lãi⁷. Lưu ý, phạm vi điều chỉnh của Luật CTCTD 2010 chỉ áp dụng cho các loại hình tổ chức tín dụng và ngân hàng⁸, do đó các điều kiện đối với hoạt động **cho vay** theo quy định của luật này được hiểu là chỉ áp dụng cho các chủ thể này và mang đặc điểm của nghiệp vụ cấp tín dụng và có tính chất “thường xuyên”. Lưu ý rằng hiện nay không có giải thích về tính chất “thường xuyên” của hoạt động cho vay của các tổ chức tín dụng.

Hoạt động của doanh nghiệp không phải là tổ chức tín dụng hiện nay được điều chỉnh bởi Luật Doanh nghiệp. Luật Doanh nghiệp 2014 quy định doanh nghiệp có quyền tự do kinh doanh trong những ngành, nghề mà luật không cấm⁹. Bên cạnh các quyền, doanh nghiệp cũng phải đáp ứng các nghĩa vụ trong hoạt động kinh doanh như nghĩa vụ đáp ứng đủ điều kiện kinh doanh khi kinh doanh ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện theo quy định của Luật Đầu tư và bảo đảm duy trì đủ điều kiện đầu tư kinh doanh đó trong suốt quá trình hoạt động kinh doanh; tổ chức công tác kế toán, lập và nộp báo cáo tài chính trung thực, chính xác, đúng thời hạn theo quy định của pháp luật về kế toán, thống kê; và kê khai thuế, nộp thuế và thực hiện các nghĩa vụ tài chính khác theo quy định của pháp luật¹⁰.

Luật Thuế Thu nhập doanh nghiệp (TNDN) có quy định điều chỉnh về tiền lãi phát sinh trong trường hợp doanh nghiệp không phải là tổ chức tín dụng có nguồn tiền nhàn rỗi (không sử dụng ngay trong kinh doanh) cho các doanh nghiệp khác vay vốn. Theo đó, tiền lãi phát sinh đối với bên đi vay có thể được tính là chi phí của hoạt động kinh doanh khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN¹¹; còn lãi suất bên cho vay nhận được sẽ được ghi nhận là khoản thu nhập khác của doanh nghiệp¹².

Với các quy định của Luật Thuế TNDN như trên, **có thể thấy rằng doanh nghiệp không phải là tổ chức tín dụng cũng có thể thực hiện việc cho doanh nghiệp khác vay số vốn nhàn rỗi của mình.** Trong trường hợp này, khoản cho vay của doanh nghiệp được xem là khoản đầu tư tài chính của doanh nghiệp. Tuy nhiên, doanh nghiệp cần lưu ý để hoạt động cho vay của mình không trở thành một hoạt động tín dụng mang tính “thường xuyên” của hoạt động ngân hàng – một hoạt động kinh doanh có điều kiện; mặc dù rằng cho tới thời điểm hiện tại, vẫn chưa có giải thích nào cho định mức “thường xuyên” đối với hoạt động cho vay.

Do đó, có một số lưu ý cho doanh nghiệp khi thực hiện việc vay và cho vay:

1. Hình thức chuyển tiền và thanh toán tiền vay

Theo Thông tư 09/2015/TT-BTC hướng dẫn giao dịch tài chính của doanh nghiệp theo quy định tại Điều 6 Nghị định 222/2013/NĐ-CP về thanh toán bằng tiền mặt do Bộ trưởng Bộ Tài chính ban hành, các doanh nghiệp không phải tổ chức tín dụng khi

⁷ Luật CTCTD 2010, Điều 4, khoản 16

⁸ Luật CTCTD 2010, Điều 2

⁹ Luật Doanh nghiệp 2014, Điều 7, khoản 1

¹⁰ Luật Doanh nghiệp 2014, Điều 8, các khoản 1, 2 và 3

¹¹ Luật Thuế TNDN, Điều 9, khoản 2

¹² Luật Thuế TNDN, Điều 3, khoản 2

thực hiện các giao dịch cho vay và trả nợ vay lẫn nhau phải sử dụng một trong các hình thức thanh toán như bằng séc hoặc chuyển khoản hoặc các hình thức không dùng tiền mặt theo quy định hiện hành¹³.

2. Các sắc thuế và các chứng từ liên quan đến việc vay và cho vay

2.1. Thuế Giá trị gia tăng (GTGT)

Theo Thông tư 219/2013/TT-BTC hướng dẫn Luật Thuế giá trị gia tăng và Nghị định 209/2013/NĐ-CP do Bộ trưởng Bộ Tài chính ban hành, đối với hoạt động cho vay riêng lẻ, không phải là hoạt động kinh doanh, cung ứng thường xuyên của người nộp thuế không phải tổ chức tín dụng (trong trường hợp này là doanh nghiệp), khoản tiền lãi nhận được từ việc cho vay này không chịu thuế GTGT¹⁴.

2.2. Thuế TNDN

Như đã phân tích, tiền lãi phát sinh từ việc cho vay là khoản thu nhập khác của doanh nghiệp cho vay. Đối với doanh nghiệp đi vay, nếu muốn tính lãi vay vào chi phí được trừ khi xác định thuế TNDN thì chi phí lãi vay không vượt quá 150% mức lãi suất cơ bản do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam công bố tại thời điểm vay¹⁵.

2.3. Chứng từ đối với khoản lãi cho vay

Như đã phân tích tại mục 2.1 phía trên, doanh nghiệp có tiền nhàn rỗi cho doanh nghiệp khác vay (không phải hoạt động kinh doanh mang tính thường xuyên) thì khoản tiền lãi doanh nghiệp nhận được thuộc đối tượng không chịu thuế GTGT. Khi thu tiền lãi, doanh nghiệp cho vay phải lập hóa đơn GTGT, trên hoá đơn ghi rõ thu lãi tiền vay dòng thuế suất, số thuế GTGT không ghi và gạch chéo¹⁶.

Như vậy, doanh nghiệp không phải tổ chức tín dụng có thể cho vay và đi vay khoản tiền mặt nhàn rỗi. Tuy nhiên, hoạt động này còn chưa được quy định rõ ràng trong hệ thống pháp luật hiện hành nên các doanh nghiệp cần phải lưu ý các điều kiện áp dụng đối với hoạt động cho vay hoặc đi vay như đã nêu trên. Quý Công ty có thể liên lạc với chúng tôi để được tư vấn kỹ hơn./.

Lưu ý: Tất cả các ý kiến, nhận định và quy định được trích dẫn trong bài viết chỉ mang tính tham khảo nên không được coi đó là ý kiến pháp lý chính thức để vận dụng vào các trường hợp cụ thể. Bên cạnh đó, văn bản pháp luật được dẫn chiếu có thể đã hết hiệu lực hoặc đã được sửa đổi, bổ sung tại thời điểm Quý khách hàng tham khảo bài viết cho các tình huống phát sinh trên thực tế. Do vậy, để có được ý kiến pháp lý cho từng trường hợp một các chính xác nhất, Quý khách hàng vui lòng liên hệ trực tiếp với chúng tôi.

¹³ Thông tư 09/2015/TT-BTC, Điều 3 và Điều 4

¹⁴ Thông tư 219/2013/TT-BTC, Điều 4

¹⁵ Thông tư 78/2014/TT-BTC hướng dẫn thi hành Nghị định 218/2013/NĐ-CP hướng dẫn Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp do Bộ trưởng Bộ Tài chính ban hành, Điều 6

¹⁶ Tham khảo thêm Thông tư 39/2014/TT-BTC hướng dẫn thi hành Nghị định 51/2010/NĐ-CP và Nghị định 04/2014/NĐ-CP quy định về hóa đơn bán hàng hóa, cung ứng dịch vụ do Bộ trưởng Bộ Tài chính ban hành và Công văn 4044/CT-TTHT ngày 25/09/2014 Cục thuế Tp. Hồ Chí Minh hướng dẫn

**DANH MỤC VĂN BẢN MỚI BAN HÀNH TỪ NGÀY
13/01/2016 ĐẾN NGÀY 03/02/2016**

STT	Tên văn bản	Ngày ban hành
1.	Thông tư 15/2016/TT-BTC của Bộ Tài chính về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư 183/2011/TT-BTC ngày 16/12/2011 hướng dẫn về việc thành lập và quản lý quỹ mở	20/01/2016
2.	Thông tư 10/2016/TT-BTC của Bộ Tài chính về việc hướng dẫn thế chấp tài sản để bảo đảm cho khoản vay được Chính phủ bảo lãnh	19/01/2016
3.	Nghị định 07/2016/NĐ-CP của Chính phủ về việc quy định chi tiết Luật Thương mại về Văn phòng đại diện, Chi nhánh của thương nhân nước ngoài tại Việt Nam	25/01/2016
4.	Nghị định 09/2016/NĐ-CP của Chính phủ quy định về tăng cường vi chất dinh dưỡng vào thực phẩm	28/01/2016
5.	Quyết định 145/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược hội nhập quốc tế về lao động và xã hội đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030	20/01/2016
6.	Thông tư 11/2016/TT-BTC của Bộ Tài chính về việc hướng dẫn một số điều của Nghị định 42/2015/NĐ-CP ngày 05/05/2015 của Chính phủ về chứng khoán phái sinh và thị trường chứng khoán phái sinh	19/01/2016
7.	Quyết định 146/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược hội nhập quốc tế của ngành Bảo hiểm xã hội đến năm 2020, định hướng đến năm 2030	20/01/2016
8.	Quyết định 171/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Quy hoạch mạng lưới tổ chức khoa học và công nghệ công lập đến năm 2020, định hướng đến năm 2030	27/01/2016
9.	Thông tư 01/2016/TT-BTTTT của Bộ Thông tin và Truyền thông về việc sửa đổi, bổ sung một số quy định của Thông tư 21/2013/TT-BTTTT ngày 18/12/2013 của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông quy định doanh thu dịch vụ viễn thông	25/01/2016
10.	Thông tư 01/2016/TT-CA của Tòa án nhân dân tối cao quy định việc tổ chức các Tòa chuyên trách tại Tòa án nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Tòa án nhân dân huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh và tương đương	21/01/2016
11.	Quyết định 280/QĐ-BCT của Bộ Công Thương về việc ban hành Quy trình cấp phép nhập khẩu một số loại hàng hóa thuộc quản lý chuyên ngành của Bộ Công Thương dưới hình thức trực tuyến Cơ chế Một cửa Quốc gia	19/01/2016

12.	Quyết định 150/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án Truyền thông về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo và dạy nghề	21/01/2016
13.	Quyết định 149/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình phát triển hạ tầng viễn thông băng rộng đến năm 2020	21/01/2016
14.	Nghị định 06/2016/NĐ-CP của Chính phủ về việc quản lý, cung cấp và sử dụng dịch vụ phát thanh, truyền hình	18/01/2016
15.	Quyết định 143/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Phương án đơn giản hóa nhóm thủ tục hành chính, quy định liên quan đến hoạt động của các cơ sở in thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Thông tin và Truyền thông	19/01/2016
16.	Nghị định 136/2015/NĐ-CP của Chính phủ về việc hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Đầu tư công	31/12/2015
17.	Thông tư 01/2016/TT-BCT của Bộ Công Thương quy định việc nhập khẩu thuốc lá nguyên liệu theo hạn ngạch thuế quan năm 2016	05/01/2016
18.	Quyết định 90/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Quy hoạch mạng lưới quan trắc tài nguyên và môi trường quốc gia giai đoạn 2016-2025, tầm nhìn đến năm 2030	12/01/2016
19.	Quyết định 76/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình hành động quốc gia về sản xuất và tiêu dùng bền vững đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030	11/01/2016
20.	Quyết định 101/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Nghị quyết 107/2015/QH13 ngày 26/11/2015 của Quốc hội về thực hiện chế định Thừa phát lại	14/01/2016